

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/31/2017
Identifikačné číslo spisu: 8016897620
Dátum vydania rozhodnutia: 08.11.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8016897620.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: P. J., trvale bytom W. N. XX, C. L., korešpondenčná adresa XX A. B., E., B XX X DW, C. R. G. E. a C. R., proti odporkyňi Sociálna poisťovňa, ústredie, Ulica 29. augusta 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. februára 2017, č.k. 2Sa/2/2016-52, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 22. februára 2017, č.k. 2Sa/2/2016-52, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1.

1. Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) rozhodnutie z 12. decembra 2014, č. XXX XXX XXXX 0, ktorým odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok zo dňa 14. novembra 2014. Rozhodla tak podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a podľa čl. 46 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia pobočky Sociálnej poisťovne Stará Ľubovňa zo dňa 14. novembra 2014 navrhovateľ nie je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Posúdenie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, ktorému zodpovedá percentuálne vyjadrenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, je obsahom pripojeného odborného posudku o invalidite zo dňa 14. novembra 2014, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť odôvodnenia rozhodnutia a sú v ňom uvedené všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli podkladom pre vyhotovenie posudkového záveru o tom, že navrhovateľ nie je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

3. Krajský súd preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok

podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. V bode 5 rozsudku konštatoval, že opravný prostriedok proti rozhodnutiu z 12. decembra 2014, č. XXX XXX XXXX 0, bol navrhovateľom podaný za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Krajský súd preto postupoval podľa § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

4. Z dávkového spisu odporkyne mal za preukázané, že konanie o invalidný dôchodok sa u odporkyne začalo na základe žiadosti zo dňa 14. novembra 2014. Zdravotný stav žiadateľa o invalidný dôchodok bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Stará Ľubovňa. Rozhodujúce zdravotné postihnutie posúdil podľa kapitoly IX. oddiel A, položka 8 písm. a/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení a určil 30% mieru poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Invalidita podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nevznikla.

5. Po podaní opravného prostriedku proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok bol zdravotný stav posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia odporkyne so sídlom v Prešove dňa 4. júla 2016 na základe správ z odborných vyšetrení priložených k žiadosti o invalidný dôchodok zo 14. novembra 2014 vrátane správy z koronarografického vyšetrenia z 26. júna 2013, preložených z anglického do slovenského jazyka. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie zhodne určil stav po koronárnej angioplastike s dobrým funkčným výsledkom podľa kapitoly IX. oddiel A položka 8 písm. a/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení zhodne s 30% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

6. Na základe novo predložených správ z odborných vyšetrení navrhovateľa na pojednávaní krajského súdu dňa 7. septembra 2016, bola posudková lekárska sociálneho poistenia odporkyne požiadaná o prehodnotenie nových odborných lekárskeho nálezu a o vypracovanie nového posúdenia zdravotného stavu navrhovateľa. Z novej lekárskej správy posudkovej lekárky sociálneho poistenia z 21. októbra 2016 bolo zistené, že aktuálny zdravotný stav žiadateľa o invalidný dôchodok nebolo možné posudkovou lekárkou sociálneho poistenia posúdiť z dôvodu nepredloženia kópie odborných vyšetrení a klinických nálezu s presným popisom pomocných vyšetrení s diagnostickým záverom v rámci medzinárodnej klasifikácie chorôb (odborné vyšetrenie neurologické, ortopedické, urologické vrátane urodynamického vyšetrenia a kontrolné kardiologické vyšetrenie vrátane echo kardiografického vyšetrenia a záťažového testu, ergonomické vyšetrenie). Podľa výroku posudku posudzovaný nie je invalidný, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 30%. Invalidita nevznikla.

7. Krajský súd vec posúdil podľa § 70 ods. 1 a § 71 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 a podľa § 153 ods. 1 písm. b/, odsek 3 a 5 zákona o sociálnom poistení. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že navrhovateľ je od 19. júla 2013 poberateľom invalidného dôchodku v A.. V bode 26 rozsudku poukázal na odborný posudok posudkovej lekárky sociálneho poistenia, kde sa uvádza, že pokiaľ navrhovateľ nepredloží ňou požadované odborné lekárske nálezy v takom zmysle, v akom ich žiadal krajský súd od navrhovateľa priamo listom z 25. novembra 2016, zdravotný stav bol posúdený na základe tých odborných lekárskeho nálezu, ktoré navrhovateľ predložil.

8. Závery posudkových lekárov boli podľa názoru krajského súdu logické. Vychádzali z komplexného posúdenia zdravotného stavu navrhovateľa s poukazom k miere poklesu pracovnej schopnosti. Tento názor krajského súdu potvrdil aj názor Najvyššieho súdu SR vyslovený vo veci sp. zn. 9So/16/2015 zo dňa 25. januára 2015, v zmysle ktorého okrem iného novšie lekárske nálezy môžu byť podkladom pre prípadné zvýšenie invalidného dôchodku v správnom konaní na základe novej žiadosti. S týmto právnym názorom bol viazaný aj krajský súd.

9. Krajský súd preskúmané rozhodnutie odporkyne podľa § 250q ods. 2 OSP ako vecne správne a zákonné potvrdil.

10. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250q ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 OSP a neúspešnému navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

2.

11. Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie namietajúc nesúhlas s nepriznaním invalidného dôchodku napriek tomu, že poslal všetky vyšetrenia, ktoré absolvoval. V dôvodoch odvolania poukázal na svoj zdravotný stav, že je chorý na srdce, má cukrovku, osteoporózu. Má aj urologické ťažkosti.

12. Krajský súd uznesením č.k. 2Sa/2/2016-60 zo dňa 21. septembra 2017 vyzval navrhovateľa podľa § 209 OSP, aby chýbajúce náležitosti odvolania doplnil. Súčasne ho poučil, ako treba nedostatky odvolania odstrániť a poučil ho o možnosti odmietnutia odvolania v prípade, ak nedostatky odstránené nebudú.

13. Navrhovateľ na výzvu súdu oznámil, že neboli zohľadnené okolnosti a vec bola nesprávne posúdená, čo vo svojom podaní na č.l. 62 súdneho spisu bližšie odôvodnil svojimi zdravotnými ťažkosťami, pre ktoré žiadal byť uznaný za invalidného dôchodcu.

3.

14. Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

4.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie ani zmenu.

16. Podľa § 491 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

17. Podľa § 492 ods. 2 SSP odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

18. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb (§ 1 OSP).

19. Podľa § 250l ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

20. Podľa § 246c ods. 1 veta prvá pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

21. Podľa § 114 ods. 1 OSP pojednávanie pripraví predseda senátu tak, aby bolo možné rozhodnúť o veci spravidla na jedinom pojednávaní.

22. Podľa § 115 ods. 1, 2 OSP, ak zákon neustanovuje inak, nariadi predseda senátu na prejednanie vecí samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, prítomnosť ktorých je potrebná. Predvolanie sa musí účastníkom doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať.

23. Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

24. Z procesného hľadiska je súd povinný svojou činnosťou zabezpečiť výkon spravodlivosti tak, aby nedošlo k jej odopretiu. Je teda povinný zabezpečiť výkon spravodlivosti aspoň v rozsahu zabezpečenia ústavných práv. Nezabezpečenie práva na spravodlivý súdny proces by v konečnom dôsledku znamenalo nielen porušenie ústavy, ale aj porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná.

25. Odvolací súd zo súdneho spisu krajského súdu zistil, že konanie podľa § 250l a nasl. OSP sa začalo dňa 8. júla 2016 doručením odvolania proti preskúmanému rozhodnutiu odporkyne, ktoré bolo navrhovateľom doručené priamo odporkyňi dňa 7. júna 2016. Dňa 21. júla 2016 odporkyňa vypracovala vyjadrenie k opravnému prostriedku, ktoré navrhovateľovi doručil krajský súd spolu s predvolaním na súdne pojednávanie určené na deň 7. september 2016. Pojednávanie, na ktorom sa dňa 7. septembra 2016 navrhovateľ zúčastnil bolo uznesením odročené na neurčito za účelom opätovného posúdenia zdravotného stavu navrhovateľa s poukazom na predložené odborné lekárske nálezy, resp. správy z Nemocnice v E. z dátumov 14. september 2015 a 8. február 2016. Z uznesenia vyplýva, že prípadný nový termín pojednávania bude účastníkom včas oznámený.

26. Posudková lekárka odporkyne na základe predložených všeobecných údajov o absolvovaných odborných vyšetreniach nevedela z posudkového hľadiska aktuálny zdravotný stav v lekárskej správe z 21. októbra 2016 podľa zákona o sociálnom poistení zhodnotiť. Výslovila potrebu predloženia na posúdenie kópií odborných vyšetrení s klinickým nálezom, presným popisom pomocných vyšetrení a diagnostickým záverom v rámci Medzinárodnej klasifikácie chorôb.

27. Svoju neúčast' na súdnom pojednávaní, ktoré krajský súd určil na deň 23. november 2016 navrhovateľ telefonicky ospravedlnil. Krajský súd listom z 25. novembra 2016 vyzval navrhovateľa v intenciách uznesenia o odročení pojednávania dňa 23. novembra 2016 na predloženie odborných vyšetrení. Na základe výzvy krajského súdu boli dňa 28. decembra 2016 navrhovateľom predložené správy z vyšetrení navrhovateľa s jeho oznámením, aby bolo posúdenie vykonané v jeho neprítomnosti z dôvodu choroby a práceneschopnosti.

28. Posudková lekárska sociálneho poistenia odporkyne v lekárskej správe z 24. januára 2017 opäť konštatovala, že jej neboli predložené žiadané a k posúdeniu zdravotného stavu podľa prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení lekárskej správy, preto sa k miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ku dňu posudzovania vyjadriť nemohla.

29. Krajský súd podľa § 137 ods. 4 SSP určil termín pojednávania na deň 22. február 2017. Nový termín pojednávania bol oznámený na tabuli krajského súdu a na webovej stránke krajského súdu.

30. Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu tak bolo preukázateľne zistené, že krajský súd porušil svoju povinnosť predvolať účastníkov konania na pojednávanie. Odvolací súd preto nemohol overiť ani konštatovanie o zachovaní 5 dňovej lehoty (§ 115 ods. 2 OSP) na prípravu účastníka konania na pojednávanie.

31. Vzhľadom na uvedené dôvody odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250l a § 246c ods. 1 v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ a § 221 ods. 2 OSP ako aj § 492 ods. 1, 2 SSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

32. Odvolací súd vzhľadom na procesné pochybenie súdu prvého stupňa sa vecou samou nezaoberal. Povinnosťou súdu prvého stupňa bude v novom konaní upovedomiť navrhovateľa o novom termíne pojednávania doručeným predvolaním. Vzhľadom na vzdialenosť bydliska navrhovateľa od sídla krajského súdu je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné z procesného hľadiska zväziť zaslanie

lekárskych správ posudkových lekárov sociálneho poistenia odporkyne z 21. októbra 2016 a z 24. januára 2017, aby sa navrhovateľ mohol rozhodnúť, či považuje za potrebné relevantným spôsobom reagovať na zásadné skutkové otázky prezentované posudkovými lekármi sociálneho poistenia týkajúce sa ním predkladaných lekárskych správ z odborných vyšetrení. V novom rozhodnutí bude povinnosťou krajského súdu rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 OSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.